

My o Kristu, Kristus o nás II.

Introit: Žalm 103:8-10

1. čtení: Marek 16:9-20 (Vyprávění pro děti)

Hlavní čtení: Matouš 16:13-20

3. čtení: 1. Janova 3:1-3

Milí bratři, milé sestry,
před 14 dny jsme měli možnost připojit se k tomu
úžasnému vyznání apoštola Petra.

- "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého," (Mt 16:16) řekl Petr Ježíšovi přímo do očí. Za což mu Pán Ježíš nejprve blahopřál:
- ¹⁷ "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. (Mt 16:17)

A pak dodal:

- ¹⁸ **A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.** (Mt 16:18) A právě tímto Ježíšovým výrokem se dnes budeme zabývat.

1) ZE ŠIMONA - PETR

Kristus dává svému učedníku Šimonovi nové jméno. Česky: **Petr**. Řecky dost podobně: **Petros**. A původně aramejsky: **Kéfa**. Což znamená (jak mnozí dobře víte): **Skála**. Nebo také: **Kámen**.

Učedník Šimon dostal toto nové jméno na základě svého vyznání víry v Ježíše Krista, Syna Božího. Nebeský Otec mu dal do srdce víru v Pána Ježíše. A do úst mu vložil ono vyznání. Kdyby to Bůh neučinil, pak by Šimon nikdy neuvěřil, že Ježíš je pravý Spasitel, který má zcela výjimečný vztah s Hospodinem. Bůh Otec tedy otevřel Šimonovi oči víry, aby viděl, co druzí zatím nevidí. A proto mu Ježíš dal nové, vznešené jméno. Ne pro Petrovy činy. Ne pro Petrovu povahu. Ale proto, že s ním nebeský Otec ze své milosti začal pracovat.

Petr tedy nazval Ježíše Mesiášem, tím Božím Pomazaným. A Ježíš na oplátku nazval Šimona *Petrem*, tedy *Skálou*. A učinil to samozřejmě zcela záměrně. Šimon se napříště nebude jmenovat ani *Máčka*, ani *Papuč*, ani *Osika*. Šimon dostal nové jméno: *Skála*. Vždyť „skála“ představuje stabilitu, pevnost, odolnost. Tím tedy Ježíš předjímá, že Petr bude pro své blízké oporou. Budou se o něj opírat, až budou slabí, nejistí a roztřesení.

Evangelista Lukáš nám vypráví o rozhovoru Ježíše s Petrem v Getsemanské zahradě. Ježíš - těsně před svým zatčením - Petrovi sdělil:

- ³¹ "Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. ³² Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, **buď posilou svým bratřím.**" (L 22:31-32)

A tou posilou, tou „skálou“ pro své bližní se Petr jednou skutečně stane. Předtím však třikrát zapře svého Pána, čehož bude hned vzápětí hořce litovat. Nejdřív tedy selže. Nejdřív padne až na samé dno. Potom svého selhání lituje a vrací se ke svému Pánu. A až pak, z Boží milosti, se stane „skálou“ (oporou) pro své bratry a sestry.

2) KDO, NEBO CO JE TA „SKÁLA“? PETR!

A) Pokročme. Co dál říká Ježíš Petrovi?

- ¹⁸ **A já ti pravím, že ty jsi Skála; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.** (Mt 16:18)

Bratři a sestry, je to zřejmá slovní hříčka. Ježíš vlastně slibuje Šimonovi: *Na tobě, Petře, zbuduji svou církev*. Víte, z tohoto Kristova slavnostního prohlášení se v dějinách církve stal rudý šátek, který provokoval mnohé teology a kazatele k vášnivým diskuzím.

Proč? Protože Římskokatolická církev z něj odvozuje prvenství římského biskupa, tedy papeže. Jeho nadřazenost a vrchní velení nad celou Kristovou církví. Jak je to možné? Jak tento verš souvisí s papežem? No, Petr se stal údajně prvním římským biskupem. A všichni jeho nástupci, římscí biskupové, prý mají v církvi stejnou autoritu, jakou měl sám Petr. A to až do skonání věků.

Katechismus katolické církve přímo říká:

- **881:** *Pán udělal skálu své církve pouze ze Šimona, kterému dal jméno Petr. Jemu svěřil klíče; jeho ustanovil pastýřem celého stádece...*
- **882:** *Papež, římský biskup a nástupce svatého Petra, „je trvalý a viditelný zdroj a základ jednoty biskupů i celého množství věřících“. „Římský biskup ze svého úřadu Kristova náměstka a pastýře celé církve má totiž nad církví plnou, nejvyšší a všeobecnou pravomoc a je oprávněn ji vždycky svobodně uplatňovat.“*

Není divu, že taková prohlášení o moci papeže nad celou církví zneklidňovala mnohé křesťany. A ne jen ty, kteří se výslovně hlásí ke světové reformaci.

Ale mnozí vykladači se pokouší tu Ježíšovu větu vyložit jinak. Někteří tvrdí, že Ježíš tou „skálou“ nemyslí Šimona, ale **Šimonovo vyznání víry**. Na tom jeho vyznání, na té pravdě, že Ježíš je Kristus a Syn živého Boha, stojí přece církev. Každý, kdo vyzná, že Ježíš je Kristus a Syn Boží, se stává součástí Kristovy církve. A tak do jisté míry platí, že s tímto vyznáním stojí a padá celá církev.

Dobře. Ale proč to Ježíš neřekl jasněji a zřetelněji? Třeba takto: *Šimone, to, co jsi právě řekl, je skála, na které postavím církev*. Nebo: *Ty jsi Skála, Šimone, a na tvém vyznání postavím církev*.

Jiní vykladači jdou ještě o krok dál. Tvrdí, že **Ježíš tou skálou nakonec myslí sebe sama**. No, je pravda, že Starý zákon často mluví o Bohu jako o skále. Například:

- *Kdo je Bůh krom Hospodina, kdo je skála, ne-li Bůh náš! (Ž 18:32)*

A Nový zákon zase výslovně říká, že Ježíš je ta duchovní skála, z které pili Izraelci na poušti (1K 10:4). Navíc tento výklad zní evangelickému uchu nejlépe. Přece jen na Kristu je postavena církev, ne? Ale opět: Pokud tou skálou Ježíš myslel sebe sama, proč to neřekl jasněji? Kdyby alespoň prohlásil: *Ty, Šimone, jsi skála. Ale na této skále (a ukazoval by přitom na sebe) zbuduji svou církev*. Proč řekne: *A na této skále...*

Ne, musíme uznat, že nejpravděpodobnější výklad je, že tou skálou Ježíš myslel Petra samého. A to, co o něm tehdy u Cesareje Filipovy prohlásil, se skutečně postupně naplnilo.

Skrze něj a v jistém smyslu na něm Kristus začal budovat svou církev. Jen si vezměte: Koho si použil Duch svatý ke kázání v Jeruzalémě, po kterém se tehdy o Letnicích obrátilo na 3000 lidí? (Sk 2) Apoštola Petra. Koho poslal (vyhnal!) Duch svatý kázat evangelium prvním pohanům? (Sk 10) Apoštola Petra.

Jak to říká Pán Ježíš dál?

- ***19 Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.* (Mt 16:19)**

Kristus z Petra skutečně učinil toho, kdo otevíral království nebeské před lidmi. A ne jako vrátný. A už vůbec ne jako vrátný u nebeské brány. Kristus z Petra učinil spíš správce svého domu, který lidem otevírá zásobárny potravin, aby se z nich najedli a nezemřeli hladem. Tak jako Josef hladovým lidem otevíral faraonovy sýpky (Gn 41:56n), Petr dostal klíč, aby otevíral lidem království nebeské – a to kázáním evangelia o Pánu Ježíši. Petr (zadarmo!) krmil zástupy evangeliem: Tou duchovní potravou, naprosto nezbytnou pro život. Tak jako po něm každý další kazatel evangelia!

Takže Kristus začal stavět svou církev na Petrovi. A ne pro jeho kvality. Ne pro jeho schopnosti. Ne pro jeho udatnost. Ale prostě proto, že někdo z lidí musel být první. A Kristus si vybral rybáře Petra, aby byl tím prvním v řadě.

B) A pojďme ještě dál! Na základě Nového zákona nabourejme představu Petrova prvenství, jeho authority a moci v církvi. Tak například: Petr nebyl hlavou Jeruzalémské církve. Byl to Jakub, bratr Páně. (Sk 15)

Dále: Apoštol Pavel v listu Galatským sice označuje Petra za sloup církve. Ale vedle něj jmenuje další dva sloupy: Jakuba a Jana. (Ga 2:9)

Navíc Pavel s Petrem nejedná zrovna v rukavičkách. Veřejně ho kárá! Jen o pár řádků dál mluví o Petrovi jako o pokrytci. (Ga 2:11-14) Pavel tehdy zřejmě ještě neznal dogma o neomylnosti papeže...

Z listu Efezským zase slyšíme, že církev má pevný základ. Stojí tam:

- ²⁰ *Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. (Ef 2:20)*

Základem církve jsou tedy všichni apoštolové. Ne jen Petr. A navíc: Všichni apoštolové jsou závislí na Kristu, na tom úhelném kameni celé církve.

A s tím souzní i vize z knihy Zjevení. Vize Nového Jeruzaléma: Té oslavené, očištěné a věčné církve Kristovy. O tom Novém Jeruzalému Jan říká:

- ¹⁴ *A hradby města byly postaveny na dvanácti základních kamenech a na nich bylo dvanáct jmen dvanácti apoštolů Beránkových. (Zj 21:14)*

Kolik základních kamenů? Jeden? Ne! Dvanáct. Všichni apoštolové.

A teď by se k tomu mohl vyjádřit sám Petr, nemyslíte? Ať řekne, jestli je tím nejdůležitějším kamenem církve! Petr ve svém dopise vybízí křesťany:

- ⁴ *Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je 'vyvolený a vzácný'. (1Pt 2:4)*

Tím živým kamenem myslí samozřejmě Krista, ne sebe sama.

A dál: Ať nám Petr prozradí, zda se cítí být šéfem celé církve. Jestli se cítí vykonávat papežský úřad. V závěru svého dopisu píše mnohým církvím v Malé Asii:

- ¹ *Starší mezi vámi napomínám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: ² Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zištnosti, ale s horlivou ochotou... (1Pt 5:1-2)*

Petr sebe sama nazývá starším, presbyterem. On je vedoucím svého sboru (místní církve), ve kterém na sklonku svého života pracoval. Možná to byl římský sbor. (1Pt 5:13) A možná také nebyl. A co dělá Petr? Napomíná - nebo také vybízí (ČSP), či prosí (KB) - další nezávislé vedoucí sborů (další presbytery), aby vedli ty své místní církve v Malé Asii s vroucí láskou a obětavostí. Je to stejné, jako kdyby náš presbyter Pavel Kománek vybízel k obětavé službě bratra Pavla Smrčka, čerstvého kurátora ve Velké n/V. Kdyby ho teoreticky bratr Smrček neposlechl, Pavel Kománek by ho nijak vést k poslušnosti nemohl. Proč? Protože nad ním nemá žádnou moc. Každý z nich je šéfem jiného společenství. A stejně tak Petr! On byl presbyterem jen jednoho jediného sboru. A jen ten jeden sbor skutečně vedl. Žádný jiný. A zřejmě mu to vůbec nevadilo.

Vidíte sami, bratři a sestry, že ani Petrova pozice v církvi není jednoznačná. A co teprve řekneme o těch údajných Petrových nástupcích v Římě? O papežích? Jak se z nich staly „skály“ církve? Vždyť to, co řekl Ježíš Petrovi, patřilo jen Petrovi – a žádnému jeho nástupci. Jeho pozice coby apoštola byla v církvi zcela jedinečná – a tudíž nepřenositelná. Proto pro nás není římský biskup žádnou formální a závaznou autoritou. A jsme dokonce přesvědčeni, že na základě Písma je celá myšlenka papežství mylná. Protože představa, že jeden člověk vede všechny křesťany na celém světě, je naprosto nebiblická.

Ano, jeden vládne všem. Ale je to Kristus, který všem křesťanům vládne. V každém sboru mají být presbyteri, kteří konkrétní společenství vedou. A křesťané, členové jednotlivých Kristových církví, se mají nechat vést Kristem - skrze tyto starší. To je jediná biblická představa vedení církve. Co je nad to, je výmyslem člověka.

Z toho důvodu jsme letos na ekumenických bohoslužbách zdvořile odmítli modlit se za „úplnou a viditelnou jednotu církve. Nejen mně, ale i bratru kazateli Machovi (CASD) bylo proti mysli takto se přimlouvát. Protože úplná a viditelná jednota církve podle katolické věrouky znamená, že všechny sbory nakonec uznají prvenství papeže. A to je pro nás naprosto nepřijatelné.

3) KDO JE STAVITELEM A VLASTNÍKEM CÍRKVE? JEŽÍŠ KRISTUS!

Bratři a sestry, na závěr přijde Kristovo mocné potěšení. Ježíš dodává:

- *a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.*

A) Kdo zbuduje církev? Petr, nebo Ježíš? Říká snad Kristus: *Petře, na té skále zbuduješ církev?* Nebo: *Na té skále já sám zbuduji církev?* Je to jednoznačné! Kristus je stavitel své církve. Nikdo jiný! Když apoštol Pavel opouští církev v Efezu, říká tamním presbyterům:

- ³² *Nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás proměnit (doslova: vybudovat) a dát vám podíl mezi všemi, kdo jsou posvěceni. (Sk 20:32)*

Ano, je to Bůh, který - pro lásku Kristovu - buduje své vyvolené ve víře, odpouští jim jejich hříchy a staví z nich církev. Jsou jistě kameny, které jsou historicky Ježíšovi blíží, a jiné zase dál. Nikdo Petrovi neubírá historicky větší blízkost ke Kristu. Ale i on byl spasen pouhou milostí, jako my všichni. I za jeho hříchy trpěl Kristus na kříži, jako za ty naše. I on je tedy nakonec jen jedním z kamenů, z kterých si Kristus postavil svou církev. Bratři a sestry, Pán Ježíš je ten architekt, stavbyvedoucí a zedník v jedné osobě, který si z nás, rozházených cihel, vybudoval svou církev. A my jsme mu vděční, že si pro svou stavbu vybral právě nás.

B) A ještě jedna otázka: Čí bude církev? Komu bude církev patřit? Ježíš říká: *Na té skále, Petře, zbuduji tvou církev...* Ne, to jen zkouším vaši pozornost. Pán Ježíš slibuje: *Na té skále zbuduji svou církev.* Není to Petrova církev. Je to Kristova církev. Jeho tělo. (Ef 5) Jeho nevěsta. (Zj 19) Jeho chrám. (1K 3; Ef 2) Církev patří Kristu. Ne Petrovi. Ne Pavlovi. Ne farářům. Ne biskupům. Ne papežovi. Církev patří Kristu – anebo to vůbec není církev.

A tak jen díky tomu se můžeme spolehnout na Ježíšovo zaslíbení: *Že brány pekla, brány smrti církev nikdy nepřemohou.* Kdyby církev stála na Petrovi, nebo na někom z nás, pak se brzo ztratí. Brzo skončí, brzo se zhroutí, brzo upadne v zapomnění... Církev Kristova sice prochází dějinami poznamenaná všelijakými zápasy, bolestmi a trápením... Ale je pořád zde! A my jsme toho dokladem. To není díky nám, ani díky našim předkům, ani díky Petrovi. Ale jen díky Pánu Ježíši. Církev Kristova nezahyne, protože si ji ke své slávě postavil Kristus. Tuto duchovní stavbu nezničí ani smrt, ani náš hřích, ani naše slabosti a naše neschopnost, ani Satan sám – natožpak nedostatek financí, nebo lidští protivníci.

4) ZÁVĚREČNÉ ÚVAHY O CÍRKVI

Bratři a sestry, přemýšlíte někdy nad tím, zda třeba za dvacet let ještě někdo přijde do tohoto kostela na bohoslužby? Nebo jestli evangelický sbor v Javorníku do padesáti let nezanikne? Nebo si neumíte představit, že naše společenství zvládne přechod na samofinancování? Budeme schopni uživit faráře? Oslaví naše církev třeba ještě i 130. výročí? Vytratí se křesťanství z Evropy úplně?

Na takové otázky nelze jednoznačně odpovědět. Ale všechny tyto otázky smíme shrnout do jedné a nejdůležitější otázky. Ta zní: *Přežije církev?* Na tuto otázku můžeme ve víře odpovědět: *Přežije! Církev přežije! Církev nikdy nezanikne!* Protože její zřizovatel, Pán Ježíš Kristus, nám to slíbil. Možná že jednou zanikne náš sbor. Možná že zanikne celá ČCE. Ale to neznamená, že by církev Kristova přestala existovat. Církev bude žít – jen třeba na jiném místě, anebo v jiném kabátě. Možná že mnohé sbory za 15 let nebudou mít z čeho platit své faráře a za co opravovat sborové budovy. V tom případě začnou kazatelé normálně pracovat a scházet se po domech s několika ostatními křesťany. A začnou se teprve úpěnlivě modlit za to, aby mnozí lidé kolem nich poznali Krista. A začnou skutečně kázat Krista ukřižovaného. A Pán Ježíš si zbuduje nová společenství. On totiž svou církev nikdy nenechá padnout.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, vyznáváme ti, že často máme malou naději. Když vidíme, jak církev chátrá a stále se početně zmenšuje, máme strach, že z ní nakonec nezůstane kámen na kameni. Ale dnes jsme slyšeli, že církev patří tobě. Ty ručíš za to, že se tato duchovní stavba nikdy nezhroutí. A za to tě chválíme! Jsme rádi, že život církve nakonec nezávisí na nás, slabých, omylných a hříšných lidech. Ale přesto tě prosíme, abys stále budoval svou církev, abys nás samotné duchovně budoval. A také, abys přidával další a další kameny k církvi. Pane, dej ať tvá církev je stále pevnější a mohutnější. Amen.*